

Sprawdzian 2. do rozdziału „Zamiast wojny”

Imię i nazwisko ..... Klasa .....

Instrukcja dla ucznia
Przeczytaj tekst i wykonaj zadania od 1. do 4. Masz na to 20 minut.

Ryszard Kapuściński
Autoportret reportera

Nie można już dzisiaj wyobrazić sobie życia społeczności światowej bez mediów. Na poprzednich etapach człowiek nie mógł przetrwać bez posługiwania się bronią, później bez pomocy maszyny czy elektryczności, a dzisiaj jego przetrwanie jest niemożliwe bez mediów. Niebezpieczeństwo tkwi w tym, że media, które stały się potęgą, przestały się zajmować wyłącznie informacją. Wysunęły sobie ambitniejszy cel: zaczynają kształtować rzeczywistość. Coraz częściej odbieramy taki obraz świata, jaki przekazuje nam telewizja, a nie widzimy go takim, jaki jest naprawdę. Telewizja sprawia, że żyjemy w świecie bajki. [...]

Media nie są zresztą wcale zainteresowane tym, by oddawać rzeczywistość – są zainteresowane wzajemnym współzawodnictwem. Stacja telewizyjna lub gazeta nie mogą sobie pozwolić na to, by pominąć wiadomość, którą podał ich bezpośredni konkurent. I w końcu dzieje się tak, że media przyglądają się nie tyle życiu, które się toczy naprawdę, ile swoim konkurentom.

Dzisiejsze media poruszają się stadnie, jak owce. Nie umieją się zdobyć na posunięcia odrębne, niezależne od nikogo. Z tego też powodu wszędzie czytamy i słuchamy tych samych relacji, tych samych wiadomości. [...] Ponieważ celem każdej wielkiej sieci telewizyjnej nie jest przekazywanie wizerunku świata, lecz unikanie porażki w konfrontacji z innymi sieciami. I jeśli [...] wydarzy się coś nowego, wszyscy przemieszczą się w nowy region, będą przebywali w tym samym miejscu i nie będą mieli czasu na inne miejsca. I w ten właśnie sposób przeciętny człowiek wyrabia sobie pogląd na temat sytuacji światowej.

R. Kapuściński, *Autoportret reportera*, wybór i wstęp K. Strączek, Kraków 2003, s. 107, 121.

1. Pierwsze zdanie tekstu jest:

- A. tezą.
- B. hipotezą.
- C. argumentem.
- D. kontrargumentem.
- E. przykładem.

2. Połącz pojęcie z jego wyjaśnieniem.

A. ☐ perswazja	1. świadome mówienie nieprawdy
B. ☐ manipulacja	2. podstępne nakłonienie kogoś do czegoś
C. ☐ prowokacja	3. logiczne przekonywanie do własnych racji
D. ☐ kłamstwo	4. zamierzone wywieranie wpływu na odbiorcę

3. Zaznacz poprawne uzasadnienia.

Ryszard Kapuściński, autor tekstu „Autoportret reportera”, wykorzystał perswazję,	aby	A	zaapelować do odbiorcy.
		B	wprowadzić odbiorcę w błąd.
		C	nakłonić odbiorcę do rezygnacji z mediów.
		D	zasugerować swój punkt widzenia sprawy.
		E	racjonalnie uzasadnić słuszność swoich poglądów.

4. Do stwierdzenia: *Przeciętny człowiek wyrabia sobie pogląd na temat sytuacji światowej na podstawie informacji z mediów sformułuj dwa argumenty i poprzyj je przykładem.*

Argument 1.

.....
.....

Przykład

.....
.....

Argument 2.

.....
.....

Przykład

.....
.....